

Sygn. akt I CSK 486/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku I. S. i J. P.
przy uczestnictwie L. L., T. L. i W. L.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lutego 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy J. P.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 17 października 2012 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 5 grudnia 2011 r., którym stwierdzono, że spadek po M. L. przypadł jego spadkobiercom ustawowym.

Skarga kasacyjna wnioskodawców oparta została na obu podstawach przewidzianych w art. 398³ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania skarżący powołali przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Potrzebę wykładni przepisu art. 952 § 1 k.p.c. uzasadnili rozbieżnością poglądów wyrażanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego w odniesieniu do rozumienia pojęcia „obawa rychłej śmierci spadkodawcy”. Wskazali, że nie ma jednoznacznego stanowiska, przesądzającego o kierunku wykładni, czy decydujące powinno być kryterium subiektywne, obiektywne, czy też łączące oba te elementy. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej wyraża się w zaistnieniu sytuacji niedopuszczalnej w demokratycznym państwie i naruszającej *prima facie* porządek prawny, w której Sąd drugiej instancji stosuje ten sam przepis prawa materialnego w oparciu o sprzeczne okoliczności i fakty prawotwórcze, mające istotny wpływ na wynik sprawy. Powszechnie zaś przyjmuje się, że prawo materialne może być stosowane wyłącznie na podstawie stanu faktycznego, jednoznacznie ustalonego w postępowaniu dowodowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarzania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy

w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt. 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli skarżący przedstawi w skardze kasacyjnej i uzasadni przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z przyczyną istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości połączone zostało wymaganie wykazania, że określony przepis prawa, mimo wyłonienia się takiej konieczności nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane wątpliwości, w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2020, nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.). Podane we wniosku wątpliwości na tle podejmującego objęte nim kwestie orzecznictwa Sądu Najwyższego nie dają podstaw do uznania, że zachodzi powołana przyczyna. Oczekiwanie wskazania konkretnych kryteriów, wyznaczających okoliczności, o jakich mowa w art. 952 § 1 k.c. nie uwzględnia realnej możliwości dokonania tego, w ramach wykładni przepisu pozostawiającego sądowi sposobność dokonania oceny w realiach danej sprawy, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do konstatacji, że skarżący nie przytoczyli argumentów, świadczących o występowaniu przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone

orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek pozwanej. Tak wniosek, jak i jego uzasadnienie na tle dopuszczalnych podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego postanowienia nie daje argumentów dla oceny, iż kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa, jak też, że zachodzi potrzeba rozpoznania skargi kasacyjnej.

Nie zachodzi również nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹§ 2 k.p.c.

aw

es